RESUM INTERVENCIONS
DIA MUNDIAL DE LES TELECOMUNICACIONS 2013

INAUGURACIÓ: JOAN SOLÉ

Tema escollit és un tema de país i vital perquè genera llocs de treball. En l'àmbit de les salut i les TIC s'ajunten la oferta i la demanda: l'evolució i l'eficiència del sector sanitari, i noves oportunitats per al sector TIC.

MARTA PALENCIA

Un dia especial per a tots els que vivim aquest sector. Moment apassionant.

JOSEP MANEL PICAS

Hi ha un canvi d'actitud i d'expectatives del ciutadà.

Tenim un sistema sanitari orientat al malalt agut, no al malalt crònic. I aquest és el problema. Crítica perquè la resposta de l'administració és lenta i ineficient (a Catalunya i Europa). Crisi.

Només canviant de model ens en sortirem.

Les necessitats sanitàries actuals se centren en la cronicitat. Les futures en la demència

Per trobar exemples de bones pràctiques hem d'anar als Estats Units. Allà trobem una espècie de crowfunding sanitari: potenciar que els pacients es puguin oferir per a la recerca, compartint dades i informació. Posen al pacient enmig de la recerca i la investigació sanitària. Buscar l'assistència correcte en el lloc i el moment correcte.

La revolució i la reforma dels sistemes sanitaris occidentals passen per un nou model organitzatiu: que els metges acordin que és el millor per al pacient pactant què és el que cal fer. Cal canviar el sistema de pagament sanitari, ara n**o hi ha incentius que afavoreixin que els processos siguin més eficients i aquests processos han de tenir la tecnologia al darrere.**

També **necessitem líders,** cal que els experts en TIC comptin amb metges que liderin aquest canvi, que els facin de caps de màrqueting. Contacte de metges i enginyers, que les idees es tradueixin en nous productes i serveis.

Cal buscar **finançament** (a Espanya l'administració no pot assumir-ho). Cal comptar amb el compromís de qui financia perquè els estalvis reverteixin en nous productes i serveis

En definitiva, cal un **CANVI de model d'atenció al malalt i un CANVI de relació entre l'hospital i l'atenció primària.**

Espanya és l'únic país del món on la majoria de metges i infermers són funcionaris. Això no vol dir que facin malament la seva feina però és difícil introduir incentius que vagin en aquest sentit. El sistema català és un model de models. Cal anar cap a la homogeneïtzació.

Telecos.cat
enginyers de telecomunicació

EULÀLIA HERNÁNDEZ

El plantejament no és què poden fer les TIC per a la gent gran, sinó detectar què és el que vol la persona, quina és la seva necessitat, i buscar la tecnologia que l' ajudi a aconseguir-ho.

Per això el punt de partida és saber com la gent gran fa servir la tecnologia. La imatge que ens ve al cap quan pensem en TIC i gent gran és la de la teleassistència. Això fa que la tecnologia es dissenyi pensant en aquesta imatge.

Què tenim?

Avui dia **si vols ser ciutadà de ple dret, necessites la tecnologia.**

Les polítiques europees sobre TIC i gent gran tenen com a principal eix la inclusió (que ningú no quedi fora) **i promouen l'envelliment actiu i de qualitat** (telemedicina, domòtica, etc).

En aquest sentit s'està treballant en els següents àmbits:

- La **teleassistència**: productes molt instaurats (des del botonet per avisar a emergències, a sensors de gas i fum a casa). També serveis de monitoratge (detectar si s'ha obert la porta de la nevera, si ha caigut de la catifa, si ha encès el llum, si ha obert la porta, etc). En definitiva, **molts productes i molt bons però sense un model organitzatiu ni disseny al darrere.**
- La **telemedicina:** l'assistència al crònic (diabetis, problemes cardíacs). Serveis dirigits des dels hospitals que tenen molt bona acceptació.
- La **domòtica:** l'objectiu és promocionar l'envelliment a casa. Hi ha molts dispositius i productes que busquen el comfort (dispensadors de medicaments, ajuts per obrir persianes, etc). Molts productes. La pregunta és: ens hem fixat en el moment de dissenyar-los si això és el que volia la persona?
- **Ús d'Internet:** s'ha treballat molt sobre les dades (qui usa Internet i qui no, amb quin objectiu, etc). Els esforços en aquest sentit s'han centrat en alfabetitzar la gent gran. Ara, què passa amb les xarxes socials?

Conclusions:

La **més important:** quan pensem en TIC i gent gran centrem-nos en allò que vol la persona. Si intentem introduir les TIC per suplir mancances, la persona les rebutjarà perquè la tecnologia li recordarà les seves mancances. Cal ajudar-los a fer el que fan. Tenir en compte que la gent gran té vida *off line,* la xarxa és un afegit per facilitar-los la vida

Dilema ètic: les TIC han de servir per afavorir la comunicació, la competència i l'autonomia personal. Ara les pensem com a la resposta a una mancança.

Posa deures: assolir un *win-win-win.* Perquè guanya la gent gran, l'entorn social que li ha d'oferir els serveis, i el mercat, perquè n'hi ha de mercat!

JIL VAN EYLE

Una experiència personal el porta a crear Teaming. La seva filla neix amb una malaltia greu. Observant l'atenció sanitària que rep es pregunta què fa ell per ajudar els demès. Això canvia les seves prioritats a la vida (d' "executiu agressiu" a algú que vol fer alguna cosa pels altres). D'aquí sorgeix la idea de Teaming.

Entre 1999-2000 comença la recerca de recursos demanant una quantitat de diners a diferents empreses. Molt difícil. Llavors canvia el plantejament: en comptes de demanar a les empreses una quantitat fixa de diners, demana un equip: **sumar un euro de la nòmina de cada empleat i que aquests decideixin democràticament i amb total transparència on destinar els recursos.**

Entre 2000 i 2001 arrenca el projecte amb una web molt senzilla i estàtica. Desconfiança ("i tu, què hi guanyes?"). Però quan creus en alguna cosa de veritat poden passar miracles. És millor pensar en gran i equivocar-se. El fracàs és no fer res.

L'exentrenador del FC Barcelona, Frank Rijkaard, l'ajuda posant la seva imatge a disposició del projecte. Això fa que creixi d'una manera increïble: actualment Teaming és present a més de 40 països.

Es troba amb membres d'ONG, estudiants, interessats en la iniciativa però en no estar units per una nòmina cal buscar una nova fórmula per unir recursos. Arran de treballar a l'empresa Intercom sorgeix la idea de **transformar Teaming en una xarxa social perquè tothom la pugui per servir.** Intercom i Everis inverteixen un milió d'euros en el projecte, que no té afany de lucre. **La idea és fer teaming on-line: actualment hi ha més de 1300 grups teaming a Espanya.**

CONCLUSIÓ: els projectes TIC necessitem tenir ànima, una història al darrera. No centrar-nos purament en la tecnologia, en comptar tràfic. Hi ha crisi, però allò important és tenir idees, estar connectat i que quan es tingui un somni, compartir-ho amb tothom.

JOAN GUANYABENS

L'experiència de Jin Van Eyle demostra que es pot posar ànima a la tecnologia.

Open Health Data i com les tecnologies ens poden ajudar en l'àmbit de la salut.

Transmetre dos conceptes: la transparència i la innovació.

Al sector salut es fa un ús intensiu de la informació. Ens passem el dia intercanviant informació. Estem immersos en un procés de digitalització que sembla que no s'acaba mai. Tot i que a Catalunya tenim un bon nivell (això diuen les ràtios) encara queda molt camí per recórrer.

No es tracta només de fer desaparèixer el paper, sinó també de treure servei de la informació.

Tenim la sensació que anem tard. Dificultats: el sector sanitari és un sector molt regulat (a diferència de l'americà). A més és un sector molt ampli, el que ho fa molt complex.

La digitalització és un primer pas. A partir d'aquí **hem de ser capaços de fer les coses de forma diferent perquè estem en risc de col·lapse** (la despesa sanitària no para de pujar i els ingressos no fan més que baixar). **No hi ha alternativa, cal un canvi de model i aquí les TIC tenen un paper fonamental a jugar.**

Estem en l'era del Big data: produïm un gran volum d'informació. Això, en un context europeu, **ho hem de veure com una oportunitat**. Hem de ser capaços de **convertir les dades en la benzina per a la innovació i que això doni força a la nostra economia. Les TIC ens han d'aportar les eines per processar aquestes dades.**

Avui, a l'hora de prendre decisions, ens basem en la intuïció, amb el Big data les podríem prendre en base a milions d'observacions.

Cal sumar recerca i tecnologia per obtenir innovació. La tecnologia per si sola no té valor, però sense ella la innovació és impossible.

Cal oferir més quantitat i qualitat amb els mateixos recursos i **un recurs que ja tenim és el de la informació i les dades. N'hem de treure profit i hem de transparentar aquestes dades,** posar-les a disposició de tothom per poder determinar quina és la millor opció.

Què aconseguirem?

- Que el ciutadà tingui una capacitat més gran de participació i es responsabilitzi també de la seva salut
- Que els professionals puguin usar les millors pràctiques demostrades
- Que les empreses puguin produir nous productes i serveis
- Que la investigació es plantegi noves preguntes i es donin noves respostes. Poder fer col·laboracions a gran escala

Actualment **el gran escull que impedeix assolir aquest objectiu és la Llei de Protecció de Dades: volent protegir la privacitat del pacient el que fem és privar-lo de la innovació que el podria afavorir.** Cal resoldre aquest problema. La majoria de ciutadans no tindrien cap problema en compartir les seves dades si aquestes contribueixen a un bé comú.

Tenim les solucions tecnològiques per fer-ho possible sense malmetre els drets de privacitat dels ciutadans. **L'atenció sanitària personalitzada i confidencial és compatible amb una explotació de la informació que pot revertir en el bé de tots.**

Què podem fer per contribuir a aquest canvi de model?

- Les administracions han d'estandarditzar i estructurar la informació. Aconseguir que la informació sigui fiable i es respecti l'anonimat del pacient. Cal que les administracions impulsin aquesta transformació.
- També cal ajudar les organitzacions sanitàries. La gent tendeix a l'immobilisme, però si el que es proposa és millor, el canvi acabarà passant. Tenim mecanismes per vèncer la resistència al canvi: enlloc de comprar per activitat, comprar per resultats, per apostar per la innovació. Incentivar el personal. Posar en valor el contingut de la feina que es realitza. Incentivar per resultat no per presència.

- Al ciutadà no caldrà incentivar-lo. Ell ja demana ser més actiu, més present, més responsable. Ell és el veritable motor del canvi.

Reflexions finals:

Europa està per feina. Ens acompanya en aquest procés.

Catalunya, a pesar de la situació en què ens trobem, té una gran oportunitat davant d'això. Tenim un dels millors sistemes sanitaris del món, s'ha de mantenir aquest nivell d'excel·lència. També tenim un dels nivells de digitalització més alts, un sistema universal (a diferència de l'americà) i un sector en biomèdica i biotecnologia dels més avançats. Per tant, el benefici que podem extreure d'aquesta transparència en les dades és molt gran. Els americans ja hi són en aquest procés.

En definitiva, **cal un canvi de model. La informació és el recurs més valuós.** Hem de ser capaços de transformar el *know-how* en *clash-flow.* Com? Sumant capacitats: metges, infermers, pacients, economistes, emprenedors, enginyers en telecomunicació, etc; per tal d'oferir nous productes i serveis.

És impossible que això ho resolgui el sistema públic per sí sol, o el privat per sí sol. Cal buscar la col·laboració. **Assolir un sistema de gestió que busqui l'eficiència i garantir l'atenció universalitzada. Això és possible si tenim una bona xarxa d'informació. Sense les TIC aquest binomi no és possible.**

CLOENDA: FRANCESC GARCIA CUYÀS

Totes les ponències van en la línia de les **polítiques del Departament de Salut on les TIC són un eix transversal,** una eina al servei de les necessitats que van sorgint.

Un dels reptes és **canviar un model assistencial que actualment és molt presencial cap a un model no tant presencial però igual o més bo**. S'han dut a terme experiències en telemonitorització molt positives. Es passa **d'una medicina reactiva a proactiva.**

Cal **centrar la inversió en la prevenció** i canviar la manera de gestionar la informació, **compartir informació de manera proactiva no només entre el Departament de Salut sinó també amb d'altres departaments** (Benestar, etc).

L'objectiu? **Tenir una visió de 360 graus del nostre pacient. Aquest també és un repte a nivell tecnològic:** a la història clínica compartida de Catalunya tenim 60 milions d'informes clínics (el que, en vertical, tindria l'alçada de l'Everest) i 300 milions de plaques radiològiques (que en longitud donaria dues voltes i mitja al món).

Tot això lliga amb el tema del Big data. **Necessitem d'eines per gestionar aquesta informació i posar-la en valor.**

El Departament de Salut també es preocupa per la **mobilitat**: aconseguir així **que el pacient es responsabilitzi de la seva salut.**

També **aportar fiabilitat a la informació que trobem a Internet sobre salut**. Molta informació no està acreditada. S'està treballant amb el Col·legi de Metges per acreditar les aplicacions sobre salut.

La Fundació TICsalut està a prop dels professionals de la salut per detectar quines són les necessitats i buscar les empreses que en donin resposta, i a l'inrevés, tenint en compte que el ritme que segueixen les noves tecnologies és molt més ràpid que el del sector salut.